

ÎN C H E I E R E

29 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Lilia Vasilieva,

în cauza de contencios administrativ, la cererea președintelui Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale de nivelul I nr. 27/20 comuna Răcăria raionul Râșcani cu privire la validarea rezultatelor alegerilor și confirmarea legalității alegerilor locale,

și contestația candidatului electoral pentru funcția de primar din partea Partidului Politic „Partidul Nostru”, Lilia Vasilieva împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Râșcani nr. 27, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală cu privire la renumărarea voturilor și anularea integrală sau parțială a proceselor-verbale prin care s-au admis greșeli de calcul, cu atribuirea corectă a numărului de voturi,

împotriva deciziei din 18 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Lilia Vasilieva împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 4 noiembrie 2019 președintele Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale de nivelul I nr. 27/20 comuna Răcăria, raionul Râșcani, Claudia Golub s-a adresat în instanța de judecată cu cerere prin care a solicitat validarea rezultatelor alegerilor pentru funcția de primar din comuna Răcăria raionul Râșcani și confirmarea legalității alegerilor locale generale turul II din 3 noiembrie 2019.

La 4 noiembrie 2019, candidatul la funcția de primar al comunei Răcăria raionul Râșcani din partea Partidului Politic „Partidul Nostru”, Lilia Vasilieva a depus contestație împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Râșcani nr. 27, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, în calitate de parte fiind indicat și Partidul Politic „Partidul Nostru” din Republica Moldova, solicitând renumărarea voturilor și examinarea materialelor cu privire la confirmarea legalității alegerilor, validarea mandatelor și numărarea buletinelor de vot, anularea integrală și/ sau parțială a proceselor-verbale prin care s-au admis greșeli de calcul, cu atribuirea corectă a numărului de vot candidatului la funcția de

primar al comunei Răcăria raionul Rîșcani din partea Partidului Politic „Partidul Nostru”, Lilia Vasilieva.

În motivarea contestației a indicat că la 3 noiembrie 2019 au avut loc alegerile locale turul II la funcția de primar în comuna Răcăria.

A menționat că potrivit informațiilor de care dispunea, secția electorală a admis mai multe încălcări și anume: a organizat deplasarea alegătorilor la secții de votare prin implicarea resurselor administrative cu antrenarea asistenților sociali, astfel când se deplasau membrii comisiei cu urna de vot mobilă, deja la domiciliile alegătorilor se aflau asistenții sociali; unii alegători nu cunoșteau nici ce se întâmplă, iar votarea se efectua în mod automat pentru candidatul V. Nadulișneac; la o adresă în locul alegătorului au participat rudele; în timpul votării, lângă magazinul Valentinei Nadulișneac, care se află lângă secția de votare nr. 27/37 din satul Răcăria, susținătorii candidatului respectiv nu permiteau alegătorilor de a participa la alegerile din 3 noiembrie 2019, iar așa incident a avut loc chiar cu părinții săi Alla Marinov și Mihail Marinov, care s-au adresat cu plângere către comisia electorală locală.

Mai mult, a relatat că susținătorii candidatului oponent Valentina Nadulișneac, în ziua alegerilor se ocupau cu agitația alegătorilor, nemijlocit prin sunete către alegători și consilieri locali. Un așa incident a fost admis de către Ludmila Florescu, care și este lucrător social, iar despre încălcarea respectivă a menționat că va prezenta detalii.

La fel, a enunțat că safeul cu buletinele de vot se afla în unul din birourile clădirii primăriei, iar Valentina Nadulișneac până la alegeri, a fost primar, astfel accesul la birourile respective era îngăduit, ceea ce constituie o ingerință la principiile de bază care urmează a guverna la petrecerea unor alegeri libere și transparente.

A comunicat că pe tot teritoriul satului Răcăria, erau plasate materiale agitaționale lipite pe stâlpi, cu content agitațional de la Partidul Socialiștilor și candidatul Valentina Nadulișneac. În secțiile de votare a fost admisă îngrămădirea alegătorilor lângă cabinele și urnele de vot, formându-se rânduri, astfel fiind o gravă încălcare la secretul votului și nemijlocit la regulamentele de desfășurare a alegerilor.

Cu referire la subiectul respectiv, a explicat că în momentul când au ieșit cu urna mobilă, s-a admis încălcarea regulamentului, ieșind la ora 13.30, pe când cererile pentru solicitarea urnei de vot mobilă se depun până la orele 15.00.

A mai menționat că nenumărate încălcări au fost admise și în turul I, fiind depusă plângere la Comisia Electorală Centrală, la care nici la ziua de azi nu are răspuns.

A indicat că Ludmila Florescu a făcut agitație electorală pe toată ziua de 20 octombrie 2019, chiar în nemijlocita apropiere de secția de votare și cu automobilele persoanelor și ale rudelor acestora, precum și cu automobilul partidului au fost transportați alegătorii cu agitarea lor. La fel, au fost admise și nenumărate cauze de promisiuni (șantaj) de către Ludmila Florescu către alegători.

Astfel, atât în turul I, cât și în turul II, candidatul Valentina Nadulișneac, a folosit resursele administrative la maximum, fiind antrenați toți lucrătorii și rudele.

De asemenea, a afirmat că una din încălcări este lipsirea de dreptul de vot la votare cu urnă mobilă, iar în acest sens a comunicat că Elena Curiș, nereușind să

găsească buletinul de identitate, nu a fost așteptată și a fost lipsită de dreptul de a vota, necătând la faptul că aceasta este de vârstă înaintată.

Totodată, a susținut că au fost admiși pe liste suplimentare la vot alegători, însă conform rigorilor la turul II de alegeri nu se admit liste suplimentare. Mai mult ca atât, Comisia Electorală nu i-a eliberat legitimația, iar în primul tur legitimație nu s-a eliberat nici reprezentantului partidului.

A relevat că este foarte important de a se purcede la o renumărare a voturilor, având în vedere că în primul tur prezența la vot a fost mai mare, iar în al doilea tur a fost mai mică, considerând acest fapt dubios.

Suplimentar, a indicat că au fost admise diferite corectări în procesele-verbale și actele comisiei locale, fapt pe care îl consideră inacceptabil.

În drept, contestația a fost întemeiată pe prevederile art. 62, alin. (2), (3), art. 65 alin. (3), 73 alin. (4), 74 alin. (4), 52 Cod electoral.

Prin încheierea din 5 noiembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, cererea președintelui Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale de nivelul I nr. 27/20 comuna Răcăria raionul Râșcani cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale și contestația candidatului electoral pentru funcția de primar din partea Partidului Politic „Partidul Nostru”, Lilia Vasilieva au fost conexe într-un singur proces.

La 11 noiembrie 2019, Lilia Vasilieva a depus cerere de concretizare, solicitând renumărarea voturilor și anularea integrală și/sau parțială a proceselor-verbale prin care s-au admis greșeli de calcul, cu atribuirea corectă a numărului de vot candidatului la funcția de primar al comunei Răcăria raionul Râșcani din partea Partidului Politic „Partidul Nostru”, Lilia Vasilieva.

În motivarea cererii date, a indicat că în ziua de 3 noiembrie 2019 la poarta biroului electoral nr. 38 din s. Ușurei, care se află în incinta școlii locale, adepții PSRM făceau agitație electorală, ceea ce consideră că este o încălcare a legislației electorale (art. 60 alin.(7) Cod electoral).

A mai menționat că asistentul social, consilier din partea partidului politic PSRM, Ludmila Florescu făcea agitație în ziua alegerilor, folosind poziția sa și statutul său pentru a influența alegătorii și anume pentru votarea candidatului din partea PSRM.

La fel, a explicat că în ziua alegerilor din 3 noiembrie 2019 turul II, au votat și persoanele cu handicap, însă nu se cunoaște cum și cine a aplicat sigiliul asupra buletinului de vot, având în vedere că în localitatea dată sunt în jur la 10 persoane cu această diagnoză.

A relatat că în ziua de 3 noiembrie 2019 a fost chemată ambulanța la domiciliul Anei Bostan, în legătură cu starea gravă a acesteia și imediat după plecarea ambulanței, a sosit urna mobilă de vot la domiciliul acesteia. Ultima era în stare gravă și a comunicat participanților că îi este rău și se simte foarte prost, dar necătând la aceasta, era prezent și asistentul social care nu a ieșit din curte. La fel, era și ruda contra-candidatului din partea PSRM, iar ștampila a fost aplicată de către ruda contra-candidatului din partea PSRM.

A afirmat că adepții PP „Partidul Nostru” au fost opriți, ridicați în automobilele poliștilor, unde se țineau un timp îndelungat pentru anumite acțiuni de procedură, însă ce fel de procedură nu a cunoscut și nu i-a comunicat nimeni.

În continuare, a mai specificat că Marinov Marina și Mihail Marinov au fost opriți de către adepții PSRM, care le-au îngăduit accesul la biroul electoral pentru exercitarea votului. În acest sens, au fost depuse plângeri, dar nu s-a luat nicio soluție legală, prin ce consideră că s-a mușamalizat cazul.

A susținut că în ziua alegerilor din 3 noiembrie 2019 au fost sunate mai multe persoane din partea PSRM cu tenta de agitație pentru PSRM, ajutor de a aduce persoane cu automobilul la secția de votare, etc.

Mai mult, a indicat că conform site-ului cec.md compartimentul „rezultatul preliminar turul II”, prezența la vot, raionul Râșcani satul Racaria, este stipulat că total votanți sunt 967 persoane (70.69 %), pe când, de facto, conform proceselor-verbale din dosar, la turul II al alegerilor locale din 3 noiembrie 2019 din satul Răcăria, sunt prezenți 970 persoane.

Din aceste considerente, a susținut că urmează a fi renumărate buletinele de vot.

Prin hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani, a fost confirmată legalitatea alegerilor locale generale turul II din 3 noiembrie 2019 în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale de nivel I comuna Răcăria nr. 27/20 raionul Rîșcani. A fost validată alegerea Valentinei Nadulișneac în funcția de primar comuna Răcăria raionul Rîșcani din partea Partidul Socialiștilor din Republica Moldova. A fost respinsă contestația candidatului la funcția de primar al comunei Răcăria raionul Rîșcani din partea Partidului Politic „Partidul Nostru”, Lilia Vasilieva cu privire la renumărarea voturilor și anularea integrală sau parțială a proceselor-verbale, ca neîntemeiată.

La 12 noiembrie 2019 Lilia Vasilieva a declarat apel împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani.

Prin decizia din 18 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Lilia Vasilieva împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a întemeiat soluția pe prevederile art. 65 alin. (3) din Codul electoral.

În contextul normei enunțate, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată hotărârea primei instanțe privind respingerea cerinței înaintată de candidatul la funcția de primar al comunei Răcăria raionul Rîșcani din partea Partidului Politic „Partidul Nostru”, Lilia Vasilieva cu privire la renumărarea voturilor.

În acest sens, instanța de apel a constatat că potrivit procesului-verbal privind totalizarea rezultatelor votării la alegerea primarului în comuna Răcăria, raionul Rîșcani, 970 de alegători au primit buletine de vot și același număr de alegători au participat la votare. Din 970 buletine de vot, 9 buletine au fost declarate nevalabile, respectiv fiind 961 voturi valabile exprimate, dintre care 485 voturi valabil exprimate pentru Valentina Nadulișneac și 476 voturi valabil exprimate pentru Lilia Vasilieva.

Astfel, instanța de apel a stabilit că diferența dintre numărul de voturi valabil exprimate pentru concurenții electorali constituie 9 voturi în favoarea Valentinei Nadulișneac.

Totodată, instanța de apel a menționat că pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale, numărul de alegători ce au participat la alegerile locale din 3 noiembrie 2019 este indicat 967, diferența constituind 3 alegători cu numărul de

alegători indicați în procesul-verbal de totalizare a rezultatelor votării la alegerea primarului în comuna Răcăria, raionul Rîșcani, turul II de scrutin.

Aici, instanța de apel a reținut că numărul de alegători care au primit buletinele de vot la biroul electoral al secției de votare Ușurei 27/38 este de 242, iar la biroul electoral al secției de votare satul Răcăria nr.27/38 este de 728. Prin urmare, însumând datele din procesele-verbale, se obțin 970 de alegători, număr ce coincide și cu numărul de buletine de vot utilizate de alegători.

Tot aici, instanța de apel a remarcat și faptul că pe procesele-verbale la numărul de alegători care au primit buletinele de vot și numărul de alegători care au participat la votare nu este nicio corectare.

În conexiunea celor enunțate, instanța de apel a relevat că diferența de 3 alegători între procesele-verbale și portalul CEC, nu constituie motiv de renumărare a voturilor, având în vedere că actele ce confirmă numărul de alegători ce au participat la alegeri sunt procesele-verbale ale birourilor electorale, care la fel sunt plasate pe site-ul CEC, cu atât mai mult că apelanta nu a indicat anumite greșeli de calcul în procesele-verbale a căror anulare se solicită.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat justă soluția primei instanțe de a confirma legalitatea alegerilor locale generale turul II din 3 noiembrie 2019 în circumscripția electorală com. Răcăria, r-ul Rîșcani, cu validarea alegerii Valentinei Nadulișneac în funcția de primar.

Instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material.

La 19 noiembrie 2019 prin intermediul Oficiului Poștal, Lilia Vasileva a depus recurs împotriva deciziei din 18 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate și ilegale.

În conformitate cu art. 74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel - un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Astfel, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, având în vedere că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 18 noiembrie 2019, iar cererea de recurs a fost depusă la 19 noiembrie 2019.

În conformitate cu prevederile art. 73 alin. (7) și 74 alin. (7) Cod electoral, contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ. Apelul și recursul se examinează în termen de 3 zile de la primirea dosarului în cauză.

Examinând temeiurile recursului depus de Lilia Vasileva, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Conform alin. (2) din același articol, recursul se declară inadmisibil în special când decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs; recursul este depus în mod repetat; recursul este depus de o persoană neîmputernicită; recursul a fost depus

după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1); motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2); cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că legiuitorul prin expresia „în special” din conținutul normei art. 246 alin. (2) Cod administrativ, a indicat că temeiurile de inadmisibilitate stipulate nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv în alte cazuri prevăzute de lege, pot fi reglementate și alte temeiuri care necesită a fi verificate la etapa examinării admisibilității cererii de recurs.

În această ordine de idei, în conformitate cu prevederile art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Subsecvent, cu trimitere la cele enunțate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul depus de către Lilia Vasilieva, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 246 alin. (2) coroborat cu art. 194 alin. (2) Cod administrativ.

Or, recurenta Lilia Vasilieva în recursul depus, în esență se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă asupra existenței greșelilor procedurale și aplicării incorecte a dreptului material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că procedura admisibilității cererii de recurs constă în verificarea faptului, dacă recursul se încadrează în cele prevăzute la art. 246 alin. (2) și art. 194 alin. (2) Cod administrativ.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Lilia Vasilieva.

În conformitate cu art. 230, 246, 194 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d i s p u n e:

Recursul depus de Lilia Vasilieva, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu